

Anteckningar

Finska som främmande språk 1A

(FAA110)

Fredrik Bergelv

Vårterminen 2026

0) Introduktionsmöte (15-1-2026) *Laura Lunnevuori*

- Som främmande språk: I A, I B, II A, II B, III. Fortsättningskursen I B går i höst.
- Två delkurser:
 - 7,5 hp - Språkkunskap (grammatik).
 - Skriftlig tentamen (A-F)
 - 7,5 hp - Muntliga och skriftliga språkfärdigheter (personliga förhållanden och vardagliga situationer)
 - Skriftlig tenta (A-F)
 - Individuellt muntligt prov (U-G)
- Lexin är en bra ordbok - <https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

1) Föreläsning (19-1-2026) *Kirsi Kohtala-Ghane*

- Använtbara tjänster: Selskosamat, Ylen selkouutiset
- Språkkunskap 1: sanaluokat, ääntäminen, puhekieli, kirjakieli
 - Fonologi (ljud) < Morfologi (ordböning) < Syntax (satslära) < Semantik (betydelse) < Pragmatik (kontext)
 - Fonologi: Vokoaler och konsonanter, diftonger, vokalhormani, stavelsegränser, stadieväxling
 - Morfologi: Substantiv, adjetiv, pronomen, räkneord, verb, oböjliga ord
 - Syntax: Satstyper (Frågesatser, Trasnitivia, Äger), Satsdelar (Predikat, subjekt, objekt, predikativ, adverbial, attribut)

- Ordklasser (Sanalukot): Nomen (Kasus/ nomen), Verb (person, tempus, modus) och Objektiga ord
 - Nomen: substantiv (nainen, maa, apteekki)
 - Adjektiv: (hauska, tylsempi *tråkigare*, pettovattin *läskigast*)
 - Pronomen: Hän
 - Räkneord: Yks, kaks, kolm, neljä,
- Ordtyper: A, E, Y, Ä, Ö (Å), (B), (C), D, E, (F), G, H, I, J, K, L, M, N, P, (Q), R, S, T, V, (W), X, (Z)
 - Notera skillnad A är [aa] men uttalas /a/.
 - O → Å
 - U → HQS
 - E → MER
 - Ä → HÄR
- Längd på ljud: tuli (eld), tuuli (wind), tulli (ful)
 - Notera att ord med nk är /ng/ och när ordet blir längre blir det ng (kaupunki → kaupungissa)
- Övning dittonger

1. Aika	7. Keino (sätt, medel)	13. Koyha (fattig)
2. Koul	8. Tuoli (stol)	14. Syön (nål)
3. Syödä (ätta)	9. Kaunis	15. Neula (näl)
4. Uida (siimma)	10. Käydy	16. Kieli
5. Äiti	11. Huikan (lite grann)	17. Hyi
6. Öisin (på närtrema)	12. Tauu	18. Koira

- Stavelsegränsen ligger alltid mellan två konstanter
- Huvudtrycket ligger alltid på första stavelsen
- Hälsningar:
 - Mitä kuulu? – Hyvä!
 - Miten menee? – Hyvin!
- Mål med att lära mig finska:
 - Prata med släkt (Minulla on suklaisia ja puoliso Suomessa)
 - Kunna bo i Finland
 - Kunna prata finska om man skaffar barn i framtiden
- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä
- Olen *kaksikummentaneja vuotias*.
- Opiskuminen, koska *minulta on suomenkielinen puoliso ja minä Tykkää Suomesta*.

1) Föreläsning (20-1-2026) Hannele Halberg

- Kasus uttrycker nomen (roll i satsen).
 - Finskan har 15 kasus
 - Talo-ssa (I huset)
 - Talo-ssa-ni (I mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse
- A- & U-nomen (substantiv, pronomen, räkneord)
 - Nomen som slutar på a/ä, o/ö, u/y
 - genetiv -n → talon (talons kattos tak)
 - partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
 - inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

2) Föreläsning (26-1-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

Verbbojning				
Riksspråk	Talsräk	Olla	Olla (talspråk)	Olla (Pohjanmaa)
Minä	Me	Minä olen	Mä oon	Moon
Sinä	Sä	Sinä olet	Sä oot	Soot
Hän	Se	Hän on	Se on	
Me	Me	Me olleme	Me olla	
Te	Te	Te olette	Te ootte	
He	Nä	He ovat	Nä on	

Presens	Imperfekti	Imperfekti puhekieli
Minä olen	Minä olin	Mä olin
Sinä olet	Sinä olit	Sä olit
Hän on	Hän oli	Se oli
Me olemme	Me olimme	Me oltiin
Te olette	Te olitte	Te ootte
He ovat	He olvat	Ne oli

- Korta/ långa vokalaer (lyhyt / pitkä)

Vokalharmoni: Hur kan vokaler kombineras?

- I ett ord: A, O, U eller Ä, Ö, Y, men alltid E, I
- Bakre, främre, neutrala
- Om neutrala ord, använd främre. Annars håll dig i samma
- Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa
- o

Sanatyppit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokaluterna ord eller konsonantsuterna ord

Nomenpåkastus:

- A- O- & U-nominat
- Nomen som utsätts på a/ä, o/ö, u/y (kirja, talo, koulu, kesä, särö, hylly)
- genetiv -n → talon (talons kattos tak)
- partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
- inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)
- ssä (vokalharmoni)
- o

Kasusystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finner 15 stycken. Men flera andra finns.
- Mer info på sida 155 i boken
- Exempel:
 - Talo-ssa (I huset)
 - Talo-ssa-ni (I mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

Namn på kasus	När som används	Ändelse	Exempel
Nominativ	grundformen		Kylän = byns.
Genetiv	ägande	-n	Vilken tröja pojken
Akkusativ	markera objektiv	-t	
Partitiv	används vid ämnesord	-a/-ä, -t(-)a/-t(-)ä	
Inessiv	i något	-ssa, -ssä	
Elativ	rikting ur något		
Illativ	in i något		
Adessiv	befintlighet på		
Ablativ	rikting från	-ta, -itä	
Allativ	rikting till		
Essiv	om svenska ordet "som"		
Translativ	blir (ändras)		
Abessiv	utan något,		
Komitativ	används med "sin/sina"		
Instruktiv	uttrycker ett sätt		

Notera: Telefonnummer om man inte hittar salen: 0734449950

Räkneord:

- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä, sata, tuhat

Veckodagarna:

- Maanantai, tiistai, keskiviikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai
- na (på måndag)
- Vikonloppu, akpäivä, vapaapäivä

Matte tecken: Paljonko on? + plus, - minus, x kertaa, = on

Nekande ord: Minä en ole, Sinä et ole, Hän, ei ole, Me emme ole, Te ette ole, He eivät ole

Nomen: Nomen med grundform på -o, -ö, -y, -u, -a, -i, -ä:

- Om slutar på o, -ö, -y, -u, -a, -i, -ä
- +n (genetiv), koulun = skolans
- +A (parativ), kylän - obestämd mängd, pågående handling
- o -ssä (inessiv), talossa = i husets tak
- o -ssä (vokalharmoni)
- o -ssä (vokalharmoni)

- Om slutar på a/ä, o/ö, u/y (kirja, talo, koulu, kesä, särö, hylly)

- genetiv -n → talon (talons kattos tak)

- partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)

- inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

- ssä (vokalharmoni)

- o

Kasusystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finner 15 stycken. Men flera andra finns.

- Mer info på sida 155 i boken

- Exempel:
 - Talo-ssa (I huset)
 - Talo-ssa-ni (I mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
 - Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

o

Kasusystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finska

- Pluraltecken i grundform -t (talo → talot, kissa → kissat)

- Alla andra kasus har -n- (talossa → taloissa, kissolla → kissoilla)

- Notera att adjektiv! Valoisuus asunto → valoisat asuntot

- Samma stadiieväxling som i nomen!

o

Verbtyp:

- Avslut

- a/-ä

- da / dä

- la/-lä, -sta/-stää / -na / -nä / -ra / -rä

- ta / tää

- ita, -itä

- rikt

- ill

- om

- translativ

- abessiv

- komitativ

- instruktiv

- till

- vem

- till vem

- till vem?

- till vem?
</